

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Tekstiilipantin käyttöönoton kokeilu tekstiilikierrätyksen edistämiseksi

Kaupunginhallitus 20.05.2024 § 165
2724/11.00.01/2024

Valmistelijat / lisätiedot:

ympäristöasiantuntija Minna Julia Kokkonen, puh. 044 718 2148
ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Merkitään, että ympäristöasiantuntija Minna Kokkonen oli läsnä pykälässä vastaamassa kysymyksiin ja hän poistui kokouksesta ennen pykälän päätöskäsittelyä.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Merkitään, että kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Marko Kilpi poistui kokouksesta pykälän käsittelyn jälkeen.

Selostus

Sami Kumpulainen (vihr.) ja 14 muuta allekirjoittajaa ovat jättäneet kaupunginvaltuustossa 25.3.2024 valtuustoaloitteen, jossa esitetään tekstiilipanttikokeilua tekstiilikierrätyksen edistämiseksi. Tekstiilipantin pilotoinnin tarkoituksena olisi kannustaa asukkaita kierrättämään tekstiiliä vastikkeellista menetelmää hyödyntäen. Asukas, joka on tuonut pussillisen tekstiiliä kierrätettäväksi, saisi vastineen. Vastine voisi olla esimerkiksi lippu kaupungin kulttuuri- tai liikuntapalveluun kuten uimahalliin tai museoon. Vastaavanlainen kokeilu on toteutettu ainakin Lahdessa.

Aloitetta on käsitelty alueellisten ympäristönsuojelupalveluiden, alueellisten jätehuollon viranomaispalveluiden sekä Jätekuukon asiantuntijoiden kanssa.

Kunnallinen jäteyhtiö Jätekuukko vastaa tällä hetkellä poistotekstiilien keräyksestä. Jätekuukon järjestämät poistotekstiilien alueelliset keräyspisteet ovat Kuopiossa, Nurmeksessa, Pieksämäellä, Siilinjärvellä ja Suonenjoella. Jätekuukko toimittaa kerätyt poistotekstiilit uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen Elävä säätiön kautta. Tekstiilien lajittelusta huolehtii Elävä säätiö omissa tiloissaan Kuopiossa ja Siilinjärvellä. Jätekuukko toimittaa jalostukseen kelpaavat poistotekstiilit Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle (LSJH) laadunvarmistukseen, jonka jälkeen kierrätykseen kelpaava tekstiili ohjataan LSJH:n poistotekstiilin käsittelylaitokseen Paimioon jalostettavaksi kierrätysraaka-aineiksi.

Vuoden 2023 aikana Jätekuukon alueella kerättiin 99 048 kg poistotekstiiliä, josta 10 % ohjattiin uudelleenkäyttöön (Elävä Säätiö), 36 % jatkojalostukseen materiaalina (LSJH) ja 53 % hyödynnettiin energiana (poltto Riikinvoimalla).

Vuonna 2022 poistotekstiiliä kerättiin 8,5 kk aikana noin 40 256 kg, josta uudelleenkäyttöön Elävä säätiön kautta ohjautui 9 %, jatkojalostukseen materiaalina 68 % ja energiaksi 23 %.

Tällä hetkellä kerätyistä poistotekstiileistä ainoastaan puhtaat luonnonkuidut (puuvilla ja villa), menevät materiaalihyötykäyttöön. Vain näiden jatkojalostukselle on kysyntää, kun taas sekakuiduille sitä ei ole. Lisäksi muutama prosentti kierrätykseen ohjatusta tekstiilistä jää rejektiksi eli materiaalihyötykäyttöön kelpaamattomaksi ns. jäännösjätevirraksi.

EU:ssa on parhaillaan valmistelussa tuottajavastuu tekstiileille. Arvio on, että tätä koskevat jätepuitedirektiivin muutokset hyväksyttäisiin neuvottelujen jälkeen EU:ssa vuoden 2025 aikana, jolloin muutosten täytäntöönpano jäsenvaltioissa olisi vuosina 2026–2028. Näin ollen tällä hetkellä ei ole näköpiirissä, että kunnat investoisivat poistotekstiilien jalostukseen. Lounais-Suomen Jätehuolto (LSJH) on tehnyt päätöksen luopua poistotekstiilien jalostuslaitoshankkeesta, joka tarkoittaa, ettei Turkuun rakenneta tekstiilijätteen jalostuslaitosta. Laitoksessa olisi jalostettu kierrätyskuituja kotitalouksilta kerätyistä käytöstä poistetuista tekstiileistä.

Ehdotettu tekstiilinkeräyskampanjakokeilu vastikkeellisesti ei ole vielä ajankohtainen tekstiilin materiaalihyötykäytön prosessien ollessa kesken. Poistotekstiiliä kertyy jo nyt olemassa olevan keräysjärjestelmän kautta paljon ja suuri osa poistotekstiilistä joudutaan ohjaamaan energiaksi jätteiden polttolaitoksiin.

Sen sijaan valtuustoaloitteessa esitetty viestinnällinen kampanjointi ja luotettavan tiedon esille tuominen vastuullisesta tekstiilien kulutuksesta on tärkeä ja toteutettavissa. Viestintää tehdään yhteistyössä Jättekukan kanssa ja siihen sisällytetään tekstiilijätteen synnyn ehkäisy yhtenä osa-alueena. Kaupunki voi haastaa asukkaita esimerkiksi "Viiden vaatteen vuosi" -haasteeseen sekä kannustaa asukkaita tulemaan mukaan Kuopion museolla järjestettäviin Kestävä keskiviikko –tapahtumiin, jossa on mahdollisuus opetella korjausompelua ja kunnostaa omia vaatteita maksuttoman opastuksen avustuksella.

Kuopion kaupunki on yhtenä resurssiviisaiden edelläkävijäkuntien FISU-verkoston jäsenenä sitoutunut puolittamaan kulutusperusteisen hiilijalanjäljen vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta. Kaupunki on myös parhaillaan päivittänyt Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio 2035 –ohjelman, jolla toteutetaan kunnianhimoisia kiertotalous- ja ilmastotavoitteita. Osana ohjelman toteutusta kehitetään ja tehdään myös monipuolista viestintää. Ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet sisältävät toimia asukkaiden viksun elämän eli ilmasto- ja resurssiviisaan elämäntavan mahdollistamisesta ja kannustamisesta. Kulutuksen pienentämistä tulee tehdä monella tasolla, niin kaupunkikonsernin hankinnoissa kuin jokaisen asukkaan arjessa.

Vaikutusten arviointi

-

Liitteet

2724/2024 Valtuustoaloite tekstiilipantin käyttöönoton kokeilusta tekstiilikierrättämisen edistämiseksi

